

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва
Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“ 30 ” 08 2024 р.

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Диджиталізація підприємництва”
Освітній рівень:	Другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ
2024

РОЗРОБНИК:

доктор технічних наук, професор,
професор кафедри
архітектури та будівництва

Максим КАРПАШ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри
архітектури та будівництва
протокол №1 від 28.08. 2024 року

/ завідувач кафедрою
доктор філософії з архітектури

Юрій ОГОНЬОК

УЗГОДЖЕНО:

гарант ОПІ

Наталія ГАВАДЗИН

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08. 2024 року
завідувач кафедри

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	Maksym.karpash@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/maksym-karpash-k
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4204

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Управління проєктами»

Курс “Управління проєктами” читається на 1-му курсі магістратури освітньої програми «Диджиталізація підприємництва» Університету Короля Данила. Курс передбачає 16 годин лекційних та 14 годин практичних занять.

Вивчення дисципліни «Управління проєктами» ставить перед собою таку мету: формування у здобувачів комплексу знань про сутність з теорії й практики управління проєктами, грантової діяльності, опанування методології, необхідної магістрам для успішного управління проєктами, формування в них умінь і навичок, ефективного впровадження проєктних рішень у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління проєктами» встановлено:

- коротко познайомити з історичними особливостями розвитку управління проєктами, вітчизняним та зарубіжним досвідом застосування проєктного менеджменту;
- сприяти глибокому опануванню наукових, теоретичних та методичних основ системи управління проєктами;
- сформувати уяву про стратегічне управління проєктами, розуміти ролі та функції основних учасників проєкту на різних етапах його життєвого циклу;
- сприяти опануванню інструментарієм фандрейзингу, набуттю навичок проведення експертизи та відбору проєктів, ідентифікації та оцінювання проєктних ризиків;
- розвинути уміння кваліфіковано приймати рішення на різних етапах проєктного циклу;
- вміти генерувати ідеї для бізнесу та державного сектору, тестувати їх перспективність
- аналізувати ринки та планувати проєктні процеси.

Дана навчальна дисципліна базується на знаннях, отриманих при вивченні попередніх дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврського рівня вищої освіти.

Викладання дисципліни визначається вимогами освітніх програм на здобуття ступеня магістр за обраними спеціальностями.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти завдяки вивченню навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОП “ Диджиталізація підприємництва ” (2024/2025).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
<p>ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог</p>	<p>ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення ПРН3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети ПРН6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність ПРН10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків ПРН11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур</p>
<p>ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p>	
<p>ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети</p>	
<p>ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)</p>	
<p>ЗК6.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт</p>	
<p>СК2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності</p>	
<p>СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб’єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності</p>	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16	4
	семінари, практичні	14	4
Самостійна робота		60	82
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Диджиталізація підприємництва
	Управління ризиками
	Інноваційний розвиток бізнесу

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Управління проектами: теоретичні основи (2 год)

Сутність управління проектами, основні характеристики, класифікація проектів. Управління проектами як специфічна галузь менеджменту. Цілі, процеси та функції в управлінні проектами. Модель управління проектами. Оточення та учасники проекту. Життєвий цикл проекту. Інструменти підвищення ефективності управління проектами

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео експрес-лекції «Управління проектами» <https://www.youtube.com/watch?v=V0CXX5xSXgw>

Рекомендована література за темою: 1, 3, 4, 6 (2 год)

Тема 2. Ідеї для проектів, способи генерування та оцінювання (2 год)

Методи пошуку ідей для проектів. Інструкції для групової та індивідуальної роботи. Інструменти внутрішньої мотивації. Причини невдачі та успіху проектів та стартапів. Визначення трендів. Методи генерування ідей. Способи та методи тестування ідей на успішність. Вправи мислення для

перевірки ідей. Швидкі методи та способи перевірки життєздатності та реалістичності ідей.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Де взяти ідею для свого стартапу? Три джерела»

<https://www.youtube.com/watch?v=m8ZYn6wqmk0>

Рекомендована література за темою: 3, 7, 8, 9 (2 год)

Тема 3. Стратегія «блакитного океану» (2 год)

Цільова аудиторія проекту. Сегментування цільової аудиторії. Концепція «блакитного океану». Модель чотирьох дій. Обґрунтування доцільності проекту. Типова структура бізнес плану. Концепція проекту. Цілі проекту. SMART-підхід до формулювання цілей проєктів. Попередній аналіз здійснення проєкту. Вступ до стійкої бізнес-моделі Canvas. 10 блоків стійкої бізнес-моделі. Бізнес-кейси.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Стратегія блакитного океану» <https://www.youtube.com/watch?v=0ztMV74EbtK>

Рекомендована література за темою: 1, 2, 3, 10 (2 год)

Тема 4. Стратегія (2 год)

Кроки до впровадження змін. Кейс Христофора Колумба. Взаємозв'язок місії, цінностей, бачення, цілей та стратегії. Структура стратегічних документів. Пошук візії. Методи аналізування та вдосконалення стратегій. Приклади розроблення стратегій: розгляд кейсів.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Стратегічне планування в бізнесі» <https://www.youtube.com/watch?v=IfeUvmE1NP8>

Рекомендована література за темою: 3, 4, 12, 13 (2 год)

Тема 5. Лідерство, ролі та функції ключового персоналу (2 год)

Лідерські чесноти. Лідерство чи менеджмент. Типи лідерства. Приклади різних стилів управління. Розгляд функцій та ролей. Модель лідера-диригента. Взаємозв'язок характеристик ключового персоналу та життєвого циклу організації. Стили управління та їх поєднання.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Лідерство у бізнесі та державному секторі»

https://www.youtube.com/watch?v=ETIerHz_-TQ

Рекомендована література за темою: 1, 5, 6, 12 (2 год)

Тема 6. Управління якістю виконання, ресурсами та ризиками проекту (2 год)

Процеси управління вартістю проекту. Планування витрат по проекту. Методи розрахунку вартості проекту. Визначення бюджету проекту. Процеси управління людськими ресурсами проекту. Управління командою проекту. Управління конфліктами в проектах. Процеси управління комунікаціями при виконанні проекту. Аналіз проектних ризиків. Планування заходів з реагування на ризики. Поняття якості в контексті проектного менеджменту. Забезпечення якості проекту. Системи управління якістю. Принципи TQM

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Управління ризиками, система внутрішніх контролів компанії, методи запобігання шахрайству» <https://www.youtube.com/watch?v=ptQQP4C6C-c>

Рекомендована література за темою: 4, 6, 9, 13 (2 год)

Тема 7. Фандрейзинг. Написання грантових заявок. Комунікації в проєктовому менеджменті (2 год)

Як і де знайти кошти на реалізацію свого проекту. Загальні та конкретні цілі проекту. Очікувані результати проекту. Складання плану заходів проекту. Логіко-структурна матриця проекту. Внутрішні та зовнішні комунікації в проектах. 9 кроків до переконання. Правила та рекомендації для складання презентацій.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «7 секретів пошуку фінансів. Фандрейзинг для соціальних проєктів» <https://www.youtube.com/watch?v=7OwkAxxMJPM>

Рекомендована література за темою: 2, 3, 8, 10 (2 год)

Тема 8. Теорія і практика креативного підприємництва (2 год)

Принципи та практика підприємницької діяльності у творчих комерційних структурах. Аналіз структури бізнесу та види інвестицій. Інструменти бізнес-планування для креативного підприємства. Унікальна торгова пропозиція. Дослідження ринку. Зелене бізнес-планування. Бізнес-моделі сталого розвитку.

Самостійне вивчення: переглянути та проаналізувати відео «Дистанційний курс «Креативне підприємництво» <https://www.youtube.com/watch?v=sNkhsrKulf4>

Рекомендована література за темою: 3, 9, 11, 13 (2 год)

Зміст практичних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	Вступне заняття. Життєвий цикл підприємницького проєкту	2
2	Розробка матриці стейкхолдерів підприємницького проєкту	2
3	Складання бюджету підприємницького проєкту	2
4	Матриця ризиків підприємницького проєкту	2
5	Принципи управління якістю підприємницького проєкту	2
6	Складання логіко-структурної матриці підприємницького проєкту	2
7	Сесія Lego Serious Play	2
Всього практичних занять		14

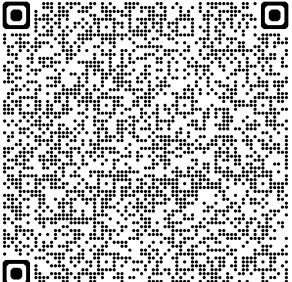
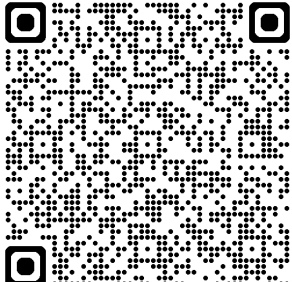
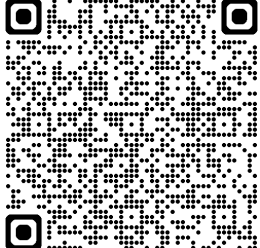
Зміст самостійної роботи студентів

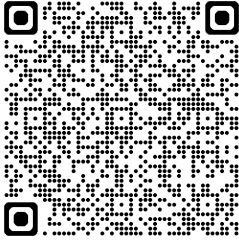
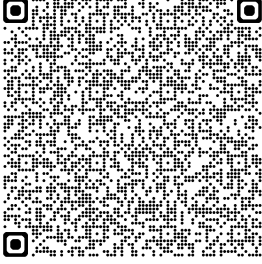
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

«Управління проєктами»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	16	4
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	14	4
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	-	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	30	74

ПОЛІТИКА КУРСУ

<p>Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за ПОКЛИКАННЯМ.</p>	
<p>Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за ПОКЛИКАННЯМ.</p>	
<p>Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за ПОКЛИКАННЯМ.</p>	
<p>“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за ПОКЛИКАННЯМ.</p>	

<p>“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за покликанням.</p> <p>“Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за покликанням.</p>	
<p>Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за покликанням.</p> <p>Під час вивчення навчальної дисципліни “Управління проектами” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.</p>	
<p>Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.</p>	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в широкому переліку галузей.

Результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення</p> <p>ПРН3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети</p> <p>ПРН6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність</p> <p>ПРН10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків</p> <p>ПРН11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур</p>	<p>словесні методи (лекція, розповідь пояснення);</p> <p>наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи);</p> <p>інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))</p>	<p>поточний контроль</p> <p>залік</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

<p><i>«добре»</i></p>	<p>здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;</p>
<p><i>«відмінно»</i></p>	<p>виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.</p>

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пол Дж.Філдінг. Як керувати проєктами. Харків: Видавництво «Ранок»: Фабула, 2024. 240 с.
2. Алехандро Кремадес. Мистецтво фандрейзингу. Харків: Видавництво «Ранок»: Фабула, 2024. 208 с.
3. Підприємництво та лідерство в умовах реалізації стратегії сталого розвитку: Навч. посібник. Під заг. редакцією Карпаша М.О. Київ: Гнозис. 2021. 232 с. URL: <https://ifsa.kiev.ua/vidannya/navchalnyi-posibnyk-pidpryyemnytstvo-ta-liderstvo-v-umovakh-realizatsiyi-stratehiyi-staloho-rozvytku.html>
4. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І. П. Управління проєктами. навчальний посібник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM_UP_2017.pdf

5. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: Підручник. За заг. ред. Л. В. Ноздріної. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с. URL : http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/UpravlinnyaProektamiNozdrina2010.pdf
6. Настанова до зведення знань з управління проектами, 5-е видання, Project Management Institute (PMI). Project Management Institute, Inc., 2012. 614 с. URL: <http://ouek.onu.edu.ua/uploads/courses/project-management/PMBOK4.pdf>
7. Науменко П. Від ідеї створення нового продукту до реалізації інноваційного проекту. *Інтелектуальна власність*. 2004. № 1. С. 33–38.
8. Давимука С., Федулова Л. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови: монографія. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2017. 528 с.

Додаткова навчальна література

9. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема : навч. посібник / Ю. М. Бажал [та ін.] ; ред. Ю. М. Бажал. Київ : Пульсари, 2015. 278 с.
10. Atkinson Robert D., Ezzell Stephen J. Building the global innovation economy / R. Atkinson // *The futurist*. 2013. January – February [Electronic Resource]. Mode of access : <http://www2.itif.org/2012-futurist-articleinnovation-economy.pdf>.
11. Божидарнік Т.В., Василик Н.В. Креативний менеджмент: навчальний посібник / Т.В. Божидарнік, Н.В. Василик. Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2014. 498 с.
12. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 400 с.
13. Гудзь О.Є. Інноваційне підприємництво: навч. посібник. 2018. МФСА. 206 с. <https://library.pdpu.edu.ua/images/2020/NN/52.pdf>
14. Технології розробки стартапів: навч. посібник. Під заг. ред. Подольчака Н.Ю., Шаповалової Т.В. 2021. Київ, МФСА, 129 с. <https://ifsa.kiev.ua/vidannya/navchalnij-posbник-texnolog-rozrobki-startapv.html>